

**COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 69 VAN 17 JULI 1998 TOT VAST-
STELLING VAN DE REGELS INZAKE OMREKENING EN AFRONDING
IN EURO VAN DE BEDRAGEN VAN BAREMA'S, PREMIES,
VERGOEDINGEN EN VOORDELEN**

VERSLAG

De onderhavige collectieve arbeidsovereenkomst heeft tot doel te zorgen voor :

- *de neutraliteit in de verrichtingen inzake omrekening en afronding in euro van alle geldbedragen in het kader van de arbeidsverhouding.*

Het gaat om niet te betalen geldbedragen, d.w.z. de bedragen waarop indexerings- of vermenigvuldigingscoëfficiënten (zoals het aantal werkuren waarmee het uurloon moet worden vermenigvuldigd om het week- of maandloon te verkrijgen) of nog aanpassingscoëfficiënten (zoals de coëfficiënt voor aanpassing aan de ontwikkeling van de regelingslonen) worden toegepast.

Voor de te betalen geldbedragen (zoals het loon dat de werknemer in de hand wordt uitbetaald of dat op zijn bankrekening wordt overgemaakt) zijn er reeds elders regels vastgesteld die eerlang zullen worden opgenomen in een nog door het Parlement goed te keuren wet.

- *de transparantie van de aldus gedane verrichtingen.*

Het is de *bedoeling* dat de werkgever die voor zijn loonbeheer op de euro wenst over te schakelen dit op ieder moment van *de overgangsfase* (van 1 januari 1999 tot 31 december 2001) kan doen en dat de werknemers daarbij de garantie hebben dat een en ander gebeurt met naleving van hun rechten inzake loon, premies, vergoedingen en andere in geld waardeerbare voordelen.

De collectieve arbeidsovereenkomst geeft bovendien aan wat er met diezelfde nog steeds in Belgische frank luidende geldbedragen zal gebeuren bij het begin van de definitieve fase op 1 januari 2002.

Wat is in de collectieve arbeidsovereenkomst bepaald?

De collectieve arbeidsovereenkomst *concretiseert* in de eerste plaats *een aantal beginselen* die reeds op Europees niveau zijn vastgelegd :

- het beginsel van de continuïteit van de overeenkomsten

Dit betekent dat de overschakeling op de euro geen invloed mag hebben op arbeidsovereenkomsten, collectieve arbeidsovereenkomsten en andere akkoorden.

In het onderhavige geval impliceert dit dat de percentages, frequentie en mechanismen van indexering blijven gelden ongeacht of de geldbedragen waarop ze van toepassing zijn in Belgische frank of in euro luiden.

- het beginsel van de omrekening in euro

De omrekening in euro van een in Belgische frank luidend bedrag gebeurt door dat bedrag te delen door de omrekeningskoers.

De omrekening in Belgische frank van een in euro luidend bedrag gebeurt door dat bedrag te vermenigvuldigen met de omrekeningskoers.

Die omrekeningskoers is op dit ogenblik niet bekend en zal uiterlijk bij het begin van de overgangsfase vastgesteld worden.

De collectieve arbeidsovereenkomst *regelt* vervolgens het vraagstuk van *de afronding in euro* in twee gevallen, d.i. :

- wanneer alle indexeringsberekeningen worden verricht op in Belgische frank luidende bedragen die in euro moeten worden omgerekend;
- wanneer alle indexeringsberekeningen worden verricht op in euro omgerekende bedragen.

In beginsel moeten de geldbedragen eerst in Belgische frank worden geïndexeerd en moet het resultaat ervan vervolgens worden omgerekend in euro.

Om geen afbreuk te doen aan de vrijheid van de werkgever om op de euro over te schakelen (geen dwang, geen verbod) kunnen de indexeringen evenwel in afwijking van het genoemde beginsel worden verricht op definitief omgerekende en dus in euro luidende geldbedragen.

In dat geval wordt de neutraliteit van de resultaten gewaarborgd voorzover op strikte wijze dezelfde regels worden nageleefd als die welke in Belgische frank worden toegepast, d.w.z. inzake percentages, frequentie en mechanismen van indexering.

Ter versterking van die neutraliteit zowel inzake omrekening in euro van in Belgische frank luidende geldbedragen als voor de berekeningen die worden verricht op in euro luidende geldbedragen, dient bovendien met grotere nauwkeurigheid te worden gewerkt op het stuk van de decimalen, d.i. twee decimalen meer dan wanneer die berekeningen in Belgische frank worden verricht.

Voorts wordt de transparantie in de hand gewerkt daar het op die manier mogelijk is de geldbedragen zowel in Belgische frank als in euro aan te duiden.

Die bepalingen hebben dus betrekking op niet te betalen geldbedragen. Voor de te betalen geldbedragen zal bij wet op dwingende wijze en zonder dat afwijkingen mogelijk zijn, worden bepaald dat na omrekening de afronding in euro zal gebeuren met twee decimalen.

Zodra de overgangsfase afgelopen is en *de definitieve fase* begint, nl. op 1 januari 2002, zal in een CAO- of andere tekst geen enkel geldbedrag nog in Belgische frank kunnen luiden aangezien die munt niet meer gangbaar zal zijn.

In die omstandigheden bepaalt de collectieve arbeidsovereenkomst dat de geldbedragen die op 31 december 2001 nog in Belgische frank luiden, op de avond van die dag definitief in euro zullen worden omgerekend.

De aldus omgerekende bedragen zijn de bedragen waarop voortaan de percentages, frequentie en mechanismen van indexering worden toegepast.

Voor het geval dat zou blijken dat de aldus vastgestelde regels in de praktijk niet voldoen, hebben de ondertekende partijen zich evenwel de mogelijkheid voorbehouden om een en ander te *evalueren met het oog op de definitieve fase*.

x x x

**COLLECTIEVE ARBEIDSOVEREENKOMST NR. 69 VAN 17 JULI 1998 TOT VAST-
STELLING VAN DE REGELS INZAKE OMREKENING EN AFRONDING
IN EURO VAN DE BEDRAGEN VAN BAREMA'S, PREMIES,
VERGOEDINGEN EN VOORDELEN**

Gelet op de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités;

Gelet op verordening (EG) nr. 1.103/97 van de Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro;

Gelet op advies nr. 1.210 van 17 december 1997 waarin de in de Nationale Arbeidsraad vertegenwoordigde werknemers- en werkgeversorganisaties zich ertoe verbonden hebben een collectieve arbeidsovereenkomst te sluiten tot vaststelling van de regels inzake omrekening en afronding in euro van de bedragen van barema's, premies, vergoedingen en voordelen;

Overwegende dat die bepalingen onverwijld vastgesteld dienen te worden om zo spoedig mogelijk rechtszekerheid te verschaffen;

Hebben de navolgende interprofessionele organisaties van werkgevers en werknemers ...

op 17 juli 1998 in de Nationale Arbeidsraad de volgende collectieve arbeidsovereenkomst gesloten.

HOOFDSTUK I - DRAAGWIJDTE VAN DEZE OVEREENKOMST

Artikel 1

Deze overeenkomst beoogt de vaststelling van de technische regel inzake omrekening en de graad van precisie van afronding in euro van de bedragen waarop ze van toepassing is.

Ze maakt zo een dubbele aanduiding van die bedragen in Belgische frank en in euro mogelijk van 1 januari 1999 tot 31 december 2001.

Commentaar

De bepalingen van deze overeenkomst waarborgen de neutraliteit van de verrichtingen inzake omrekening en afronding in euro; ze scheppen op die manier de voorwaarden voor een harmonieuze overgang van het loonbeheer van de onderneming naar de euro voor alle betrokken partijen, d.w.z. zowel werkgevers als werknemers, en werken op die manier een zo groot mogelijke transparantie in de hand.

HOOFDSTUK II - TOEPASSINGSGBIED

Artikel 2

Deze overeenkomst is van toepassing op de bedragen van barema's, premies, vergoedingen en voordelen die niet betaald of geboekt dienen te worden.

Commentaar

Deze overeenkomst is van toepassing op de geldbedragen die niet betaald of geboekt dienen te worden. Voor de geldbedragen die betaald of geboekt dienen te worden, stelt verordening (EG) nr. 1.103/97 van de Raad van 17 juni 1997 over enkele bepalingen betreffende de invoering van de euro, de regels inzake omrekening en afronding in euro vast.

HOOFDSTUK III - BEGINSEL

Artikel 3

De omrekening en de afronding in euro van de in artikel 2 bedoelde bedragen leidt niet tot een wijziging van de daarop van toepassing zijnde percentages, frequentie en mechanismen van indexering of aanpassing door toepassing van een coëfficiënt.

HOOFDSTUK IV - OMREKENING EN AFRONDING

Afdeling I - Overgangsfase of periode van 1 januari 1999 tot 31 december 2001

Artikel 4

§ 1. De in Belgische frank luidende bedragen bedoeld in artikel 2 die worden geïndexeerd of waarop een vermenigvuldigingscoëfficiënt wordt toegepast, worden in beginsel in Belgische frank geïndexeerd of vermenigvuldigd vooraleer ze in euro worden omgerekend.

§ 2. Niets belet de werkgever echter om voor zijn loonbeheer op de euro over te schakelen.

Wanneer de werkgever voor zijn loonbeheer op de euro overschakelt, kan de indexering of de vermenigvuldigingscoëfficiënt, in afwijking van § 1, worden toegepast op de in artikel 2 bedoelde bedragen die definitief in euro zijn omgerekend.

§ 3. De naar gelang van het geval met toepassing van § 1 of § 2 van dit artikel verrichte omrekening en afronding in euro moeten gebeuren met strikte naleving van de neutraliteit die door de artikelen 5 en 6 van deze overeenkomst wordt gewaarborgd.

1. Omrekening

Artikel 5

- § 1. De omrekening in euro van een in Belgische frank luidend bedrag gebeurt door dat bedrag te delen door de omrekeningskoers.
- § 2. De omrekening in Belgische frank van een in euro luidend bedrag gebeurt door dat bedrag te vermenigvuldigen met de omrekeningskoers.
- § 3. Onder omrekeningskoers dient te worden verstaan, de koers die door de Raad van de Europese Unie is vastgesteld overeenkomstig artikel 109 L, lid 4, eerste zin van het Verdrag.

Commentaar

Opgemerkt dient te worden dat de in dit artikel bedoelde omrekeningskoers onherroepelijk zal worden vastgesteld op de aanvangsdatum van de derde fase van de Economische en Monetaire Unie, d.i. op 1 januari 1999.

2. Afronding

Artikel 6

- § 1. Wanneer de in artikel 2 bedoelde bedragen afgerond dienen te worden in euro, worden ze afgerond met twee decimalen meer dan het aantal decimalen dat van toepassing is in Belgische frank.
- § 2. De afronding gebeurt, ter uitvoering van artikel 3 van deze overeenkomst, volgens de dienaangaande geldende bepalingen of gebruiken.

Bij ontstentenis van dienaangaande geldende bepalingen of gebruiken, gebeurt de afronding overeenkomstig § 1, waarbij met het cijfer volgend op de af te ronden decimaal geen rekening wordt gehouden wanneer het lager is dan vijf en de af te ronden decimaal met een eenheid wordt verhoogd wanneer dat cijfer gelijk is aan of hoger is dan vijf.

Afdeling II - Definitieve fase of periode vanaf 1 januari 2002

Artikel 7

De op 31 december 2001 in Belgische frank luidende bedragen bedoeld in artikel 2, zullen op die datum definitief in euro worden omgerekend en afgerond met strikte naleving van de bepalingen van de artikelen 5 en 6 van deze overeenkomst.

De daaruit voortvloeiende bedragen in euro zullen worden beschouwd als de basis- of referentiebedragen waarop de desbetreffende percentages, frequentie en mechanismen van indexering of aanpassing door toepassing van een coëfficiënt en van afronding, ter uitvoering van artikel 3 van deze overeenkomst van toepassing zullen zijn vanaf 1 januari 2002.

HOOFDSTUK IV - EVALUATIE

Artikel 8

De partijen die deze overeenkomst ondertekenen gaan de verbintenis aan de toepassing ervan te evalueren met het oog op de definitieve fase van de invoering van de euro, die ingaat op 1 januari 2002.

HOOFDSTUK V - SLOTBEPALINGEN

Artikel 9

Deze overeenkomst is gesloten voor onbepaalde tijd, behalve wat betreft de artikelen 4 tot 6 die buiten werking treden op 1 januari 2002.

Zij treedt in werking op 1 januari 1999.

Zij kan op verzoek van de meest gereede ondertekenende partij worden herzien of opgezegd, met inachtneming van een opzeggingstermijn van zes maanden.

De organisatie die het initiatief tot herziening of opzegging neemt, moet de redenen ervan aangeven en amendementsvoorstellen indienen. De andere organisaties verbinden er zich toe deze binnen een maand na ontvangst ervan in de Nationale Arbeidsraad te bespreken.

Gedaan te Brussel, op zeventien juli negentienhonderd achtennegentig.

x x x

Gelet op artikel 28 van de wet van 5 december 1968 betreffende de collectieve arbeidsovereenkomsten en de paritaire comités, vraagt de Nationale Arbeidsraad dat deze overeenkomst bij koninklijk besluit algemeen verbindend wordt verklaard.

NATIONALE ARBEIDSRAAD

KORT VADEMECUM VOOR DE OVERGANG NAAR DE EURO IN 4 REGELS EN 2 SCENARIO'S

*Uitvoering van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 69 van
17 juli 1998 en van advies nr. 1.210 van 17 december 1997*

OVERGANGSFASE

De overangsfase gaat in op 1 januari 1999 en eindigt op 31 december 2001.
Tijdens deze periode is het kernidee :

DE NEUTRALITEIT EN DE TRANSPARANTIE ZOVEEL MOGELIJK WAARBORGEN

Tussen 1 januari 1999 en 31 december 2001 is het beginsel "geen dwang, geen verbod" van toepassing.

Met betrekking tot de arbeidsverhouding, waarbij de werknemer en de werkgever individueel betrokken zijn, is het volgens dat beginsel mogelijk dat de werknemer kiest voor betaling op zijn bankrekening in euro en dat de werkgever zijn loonbeheer in euro wenst te voeren.

Aangezien die keuzen kunnen verschillen, moet zoveel mogelijk worden gezorgd voor :

- de neutraliteit van de door de werkgever verrichte omrekeningen en afrondingen in euro;
- de transparantie in de door de werkgever aan de werknemer afgegeven documenten.

4 REGELS

REGEL NR. 1

De keuze om het loonbeheer in euro te verrichten is definitief.

REGEL NR. 2

De omrekening in euro gebeurt door het bedrag in BEF te delen door de omrekeningskoers.

Voorbeeld : de omrekeningskoers is vastgesteld op 1 euro = 40,2171 BEF en wordt toegepast op een uurloon van 272,05 BEF
 $272,05 \text{ BEF} : 40,2171$

De omrekening in BEF gebeurt door het bedrag in euro te vermenigvuldigen met de omrekeningskoers.

Voorbeeld : de omrekeningskoers is vastgesteld op 1 euro = 40,2171 BEF en wordt toegepast op een uurloon van 6,7645 EUR
 $6,7645 \text{ EUR} \times 40,2171$

REGEL NR. 3

Een bedrag wordt in euro afgerond met 2 decimalen meer dan het aantal decimalen waarmee een bedrag in BEF wordt afgerond, met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik.

Voorbeeld : wordt het bedrag in BEF met 2 decimalen afgerond, dan wordt het bedrag in euro met $2 + 2 = 4$ decimalen afgerond, met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik, zoals de zogenaamde regel van de mathematische afronding
 $272,05 \text{ BEF} : 40,2171 = 6,764535 \text{ EUR}$ afgerond op 6,7645 EUR

REGEL NR. 4

In het algemeen moet de omrekeningscoëfficiënt voorkomen in alle sociale documenten die geldbedragen vermelden, ongeacht de door de werkgever gekozen munt.

Als de werkgever op de euro overschakelt :

- moeten in elk geval het brutobedrag en het te betalen nettobedrag in BEF en in euro ingevuld worden op de loonfiche en de individuele rekening (eventueel op een afzonderlijke drager)
- moeten in elk geval de bedragen in BEF ingevuld worden op de belastingfiche.

2 SCENARIO'S

SCENARIO NR. 1 - LOONBEHEER VAN DE WERKGEVER IN BEF

Drie gevallen

1. Indexering van het loon in BEF

Het loonbedrag in BEF wordt in BEF geïndexeerd en afgerond met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik.

Het resultaat wordt in euro omgerekend volgens regel nr. 2 en afgerond in euro volgens regel nr. 3.

Voorbeeld : op een uurloon van 272,05 BEF wordt een indexering van 2 % toegepast (coëfficiënt 1,02)

$272,05 \text{ BEF} \times 1,02 = 277,491 \text{ BEF}$

$277,49 \text{ BEF} : 40,2171 = 6,899801 \text{ EUR}$ afgerond op 6,8998 EUR

2. Indexering en berekening van het loon in BEF

Het loonbedrag wordt eerst geïndexeerd en daarna vermenigvuldigd en afgerond met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik; vervolgens wordt het in euro omgerekend en afgerond volgens regel nr. 3.

Voorbeeld : een uurloon van 272,05 BEF waarop een indexering van 2 % (coëfficiënt 1,02) wordt toegepast, berekend op weekbasis ten belope van 38 arbeidsuren

$272,05 \text{ BEF} \times 1,02 \times 38 = 10.544,658 \text{ BEF}$ afgerond op 10.544,66 BEF

omrekening in euro

$10.544,66 \text{ BEF} : 40,2171 = 262,1934551 \text{ EUR}$ afgerond op 262,1935 EUR

3. Betaling van het loon in BEF

De werkgever verricht zijn loonbeheer in BEF : het te betalen bedrag wordt afgerond met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik.

Voorbeeld : een weekloon (geïndexeerd en met 38 vermenigvuldigd uurloon) van 10.544,658 BEF wordt op 10.545 BEF afgerond

De werkgever verricht zijn loonbeheer in euro : het te betalen bedrag wordt afgerond met 2 decimalen volgens de zogenaamde regel van de mathematische afronding.

Voorbeeld : een weekloon (geïndexeerd en met 38 vermenigvuldigd uurloon) van

262,1920 EUR afgerond op 262,19 EUR, wordt in BEF omgerekend

$262,19 \text{ EUR} \times 40,2171 = 10.544,52145 \text{ BEF}$ afgerond op 10.545 BEF

SCENARIO NR. 2 - LOONBEHEER VAN DE WERKGEVER IN EURO

Drie gevallen

1. Indexering van het loon in euro

Het bedrag dat volgens regel nr. 2 definitief in euro wordt omgerekend en volgens regel nr. 3 wordt afgerond, wordt geïndexeerd en afgerond met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik.

Voorbeeld : op een uurloon van 6,7645 EUR (omrekening van 272,05 BEF) wordt een indexering van 2 % toegepast (coëfficiënt 1,02)
 $6,7645 \text{ EUR} \times 1,02 = 6,89979 \text{ EUR}$ afgerond op 6,8998 EUR

2. Indexering en berekening van het loon in euro

Het in euro omgerekend loonbedrag wordt geïndexeerd en daarna vermenigvuldigd en afgerond met naleving van de geldende CAO-bepalingen of het gebruik.

Voorbeeld : een uurloon van 6,7645 EUR (omrekening van 272,05 BEF) waarop een indexering van 2 % (coëfficiënt 1,02) wordt toegepast, berekend op weekbasis ten belope van 38 arbeidsuren
 $6,7645 \text{ EUR} \times 1,02 \times 38 = 262,19202 \text{ EUR}$ afgerond op 262,1920 EUR

3. Betaling van het loon (op een bankrekening) in euro

De werkgever verricht zijn loonbeheer in BEF : het te betalen bedrag wordt in euro omgerekend volgens regel nr. 2 en afgerond met 2 decimalen volgens de zogenaamde regel van de mathematische afronding.

Voorbeeld : een weekloon (geïndexeerd en met 38 vermenigvuldigd uurloon) van 10.544,658 BEF, afgerond op 10.544,66 BEF, wordt in euro omgerekend
 $10.544,66 \text{ BEF} : 40,2171 = 262,1934551 \text{ EUR}$ afgerond op 262,19 EUR

De werkgever verricht zijn loonbeheer in euro : het te betalen bedrag wordt met 2 decimalen afgerond volgens de zogenaamde regel van de mathematische afronding

Voorbeeld : een weekloon (geïndexeerd en met 38 vermenigvuldigd uurloon) van 262,190 EUR wordt op 262,19 EUR afgerond

DEFINITIEVE FASE

De definitieve fase gaat in op 1 januari 2002.

Op die datum mag geen enkele bepaling nog in Belgische frank luidende geldbedragen vermelden.

Op 31 december 2001 worden derhalve de nog in die munt uitgedrukte bedragen , in het kader van de arbeidsverhouding, in euro omgerekend en afgerond met twee decimalen meer dan het aantal decimalen waarmee ze in Belgische frank worden afgerond, met strikte naleving van de op CAO-niveau of door het gebruik bepaalde mechanismen.

Diezelfde regels zijn dan van toepassing op de aldus definitief in euro omgerekende bedragen, die als de nieuwe basisbedragen beschouwd zullen worden.